باید از اینستکس قطع امید کرد

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران گفت: به نظر می‌رسد باید از اینستکس قطع امید کرد. به گزارش تسنیم، محمد لاهوتی درباره میزان امیدواری به اینستکس برای صادرات به اروپا و حجم صادرات ایران به اتحادیه اروپا گفت: بعد از خروج آمریکا از برجام، اروپایی‌ها متعهد شده بودند ایران از منافع برجام برخوردار شود، ولی نتوانستند به این تعهد خود عمل کنند.

وی ادامه داد: در حال حاضر نیز به‌رغم اجرایی نشدن اینستکس و کانال مالی وعده داده‌شده اروپایی‌ها، تجارت سنتی ایران با اتحادیه اروپا همچنان ادامه دارد ولی اروپایی‌ها حتی در لیست ده مقصد صادراتی اصلی ایران نیز قرار ندارند.

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران گفت: به هر حال این انتظار وجود داشت با راه‌اندازی اینستکس، این کانال مالی بتواند مراودات ایران با همه دنیا غیر از آمریکا را تحت پوشش قرار دهد، ولی اجرایی نشدن این کانال نشان می‌دهد باید از اینستکس قطع امید کرد.

جام جم مشکلات توسعه طرح تولید برق با نصب پنل خورشیدی در پشت‌بام ساختمان‌ها را بررسی می‌کند

هر که بامش بیش، برقش بیشتر؟

محمدحسین علی‌اکبری
اقتصاد

چند سالی هست وزارت نیرو، مشترکان خانگی را دعوت می‌کند که با خرید پنل خورشیدی و نصب آن در پشت بام خود، برق تولیدی آن را به دولت بفروشند تا هم در تولید برق پاک فعال شوند و هم سود مناسبی به دست آورند؛ اما هزینه بالای خریداری پنل‌های خورشیدی و قیمت پایین خرید تضمینی برق تولیدی آنها توسط دولت، موجب استقبال ناچیزی از این طرح شده است. هم‌اکنون هزینه راه‌اندازی یک سیستم پنل خورشیدی در پشت بام خانه‌ها بین ۵۰ تا ۷۵ میلیون تومان می‌شود که بازگشت سرمایه آن سه تا پنج سال طول خواهد کشید؛ طبیعی است با این وضعیت، افراد زیادی از این طرح استقبال نکنند چراکه اگر فردی ۷۵ میلیون تومان را در بانک به عنوان سپرده قرار دهد ماهانه حدود یک میلیون تومان بدون دردسر سود دریافت خواهد کرد و علاقه‌ای به سرمایه‌گذاری در صنعت برق نخواهد داشت مگر این که وزارت نیرو در رقم اعلامی خرید برق تجدیدنظر کند.

فرصت مناسب تولید برق خورشیدی در ایران

ایران به لحاظ میزان دریافت انرژی خورشیدی و متوسط ساعت آفتابی (سالانه بیش از ۲۹۰۰ ساعت)، یکی از کشورهای مناسب جهان در حوزه تولید انرژی‌های خورشیدی است؛ به‌گونه‌ای که پیش‌بینی می‌شود این انرژی در آینده سهم قابل توجهی از انرژی مصرفی ایران را به خود اختصاص دهد.

در این راستا وزارت نیرو نیز فعالیت خود در زمینه بهره‌گیری از انرژی خورشیدی را آغاز کرده است که البته تاکنون توسعه مناسبی نداشته است. از سال ۹۵ تاکنون، پیرو تصمیم وزارت نیرو درباره خرید تضمینی برق از نیروگاه‌های تجدیدپذیر، عقد قرارداد خرید تضمینی برق خورشیدی از مشترکان غیردولتی آغاز شد.

طبق اعلام شرکت توزیع برق تهران بزرگ، سرمایه‌گذاری در این طرح به عهده مشترک متقاضی است و این شرکت موظف است با کلیه مشترکان متقاضی نصب مولد خورشیدی، مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه قرارداد خرید تضمینی با مدت ۲۰ سال منعقد کند.

تمام متقاضیان پس از نصب سامانه خورشیدی مورد تأیید وزارت نیرو، می‌توانند به فروش انرژی حاصل از تولید نیروگاه خورشیدی اقدام کنند.

چگونه می‌توان صاحب نیروگاه خورشیدی پشت‌بامی شد؟

چنانچه مشترکی خواهان تأسیس نیروگاه خورشیدی پشت‌بامی است می‌تواند با ثبت‌نام در سامانه مهرسان یا مراجعه حضوری به شرکت‌های توزیع نیروی برق نزدیک محل سکونت، نسبت به دریافت مجوز مربوطه و عقد قرارداد خرید تضمینی برق به مدت ۲۰ سال اقدام کند. البته مشترک باید سیستم‌های مورد نیاز را شخصاً خریداری و با همکاری و مشاوره وزارت نیرو نصب کند. تأسیس این نیروگاه خانگی به سوخت و تعمیرات نیاز ندارد و بازگشت سرمایه آن ظرف پنج تا شش سال خواهد بود. در سال‌های گذشته در شهر تهران با هدف فرهنگ‌سازی تعدادی نیروگاه پشت‌بامی در مدارس و مساجد نصب شد و تعدادی را هم سازمان‌های دولتی و بخش خصوصی نصب کرده‌اند. آمار و ارقام حاکی از آن است که تاکنون بیش از ۳۵۰۰ نیروگاه خورشیدی پشت‌بامی در سراسر کشور به بهره‌برداری رسیده‌اند. بیش از ۹۰ درصد این نیروگاه‌های تجدیدپذیر در مناطق محروم احداث شده است. راه‌اندازی نیروگاه‌های خورشیدی پشت‌بامی علاوه بر کسب درآمد پایدار برای خانوارهای ساکن در مناطق روستایی و کاهش مهاجرت به شهرها از طریق ایجاد کسب و کار جایگزین کشاورزی در مناطق متأثر از خشکسالی، منجر به ارتقای سطح معیشت ساکنین مناطق مرزی و کمتر توسعه‌یافته‌ای شده که این افراد دارای شرایط مساعد برای توسعه کسب و کار در سایر زمینه‌ها نیستند.

نیروگاه خورشیدی سودآورتر است یا دلالی؟

موضوعی که در طول دو سال گذشته برای مردم بسیار مهم تلقی می‌شد این بود که پولشان را وارد کدام بازار کنند که سود بیشتری عایدشان شود. اغلب مردم طلا و ارز را انتخاب می‌کردند که مهمترین دلیل آن نقدشوندگی بالای آنها بود اما ورود سازمان امور مالیاتی به بحث ارز و دریافت مالیات از خریداران آن باعث شد تا کمی این بازار روی آرامش را به خود بگیرد.

از سال ۹۵ دولت اعلام کرد مردم می‌توانند تولیدکننده برق پاک شوند و با قرار دادن پنل خورشیدی در پشت بام‌های خود برق تولیدشده را با ده برابر قیمت به دولت بفروشند. اعلام رقم ده برابری ابتدا بزرگ به نظر می‌رسید اما با توجه به هزینه نصب پنل خورشیدی، رقم چندان جذابی نبود.

تا همین چند هفته پیش نرخ خرید تضمینی برق خورشیدی از مردم، هر کیلووات ساعت ۸۰۰ تومان بود و اخیراً با تصمیم وزارت نیرو این رقم با افزایش ۳۰ درصدی به ۱۰۴۰ تومان رسید. نوسانات ارزی در دو سال گذشته، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر را که به عنوان صنعتی نوپا در کشور در حال رشد بود متوقف کرد. با آن که هزینه‌های نصب و اجرای نیروگاه‌های خورشیدی و بادی بیش از دو برابر شده اما قیمت خرید تضمینی برق فقط ۳۰ درصد افزایش یافته است. کارشناسان معتقدند با این‌که وزارت نیرو اقدام به افزایش ۳۰ درصدی نرخ خرید تضمینی کرده باز هم جذابیت لازم برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد.

نیروگاه‌های خانگی؛ شغلی نوین

حسین صبوری، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ می‌گوید: مشترکان برق تهران می‌توانند با راه‌اندازی نیروگاه خورشیدی و انعقاد قرارداد خرید تضمینی بلندمدت، بهای برق تولیدی خود را با قیمت مصوب دریافت کنند. صبوری افزود: به‌منظور کاهش اثرات نامطلوب زیست‌محیطی ناشی از فعالیت نیروگاه‌های سوخت فسیلی و توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک و همچنین با هدف کمک به فرآیند تولید و توزیع انرژی پایتخت و استفاده از فرصت‌های شغلی نوین، مشترکان دائمی برق پایتخت، قادر خواهند بود با احداث نیروگاه‌های خورشیدی تا سقف ظرفیت انشعاب خود و با بهره‌گیری از قرارداد تضمینی خرید بلندمدت، بهای برق تولیدی خود را با نرخ مصوب دریافت کنند. وی ادامه داد: در صورت احراز شرایط مالکیت ساختمان، رعایت سقف ظرفیت انشعاب و عدم وجود قرارداد مشابه در آن انشعاب، متقاضی پس از دریافت مجوز اولیه و انعقاد قرارداد خرید تضمینی برق، با انتخاب پیمانکار منتخب از فهرست نمایندگان مورد تأیید، اقدام به انعقاد قرارداد احداث نیروگاه خورشیدی کرده و پس از راه‌اندازی و تأیید نهایی شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ و نصب لوازم اندازه‌گیری، روند تولید برق خورشیدی، آغاز شده و با قرائت کنتور، ارزش ریالی انرژی تولیدشده حسب مفاد قرارداد، توسط وزارت نیرو در وجه متقاضی، پرداخت خواهد شد.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ اظهار امیدواری کرده است که اجرای این طرح، زمینه‌ای مناسب برای استفاده از فرصت‌های شغلی نوین با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود حتی در واحدهای مسکونی کوچک فراهم کند و در عین حال به توسعه استفاده از انرژی‌های پاک و کاهش بار شبکه توزیع برق پایتخت، کمک کند.

بازگشت سرمایه درکمتر از ۵ سال

جعفر محمد زاده، سخنگوی سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) با اشاره به قرارداد ۲۰ ساله وزارت نیرو با تولیدکنندگان برق خورشیدی گفت: بازگشت سرمایه برای تولید برق پاک کمتر از پنج سال است و در ۱۵ سال بعدی سود نصیب مشترک می‌شود.

وی با بیان این‌که افزایش ۳۰ درصدی نرخ خرید تضمینی برق پاک انگیزه سرمایه‌داران را برای سرمایه‌گذاری افزایش می‌دهد افزود: نصب پنل‌های خورشیدی در پشت بام خانه‌ها نیاز به زیرساخت ندارد و از سرویس‌های نگهداری ساده‌ای برخوردار است. اکنون ۳۵۰۰ متقاضی که اغلب در مناطق محروم و روستایی هستند اقدام به نصب پنل‌های خورشیدی کردند و ۲۵۰۰ تقاضای دیگر در دست بررسی قرار داد که به زودی به این رقم اضافه خواهد شد. هزینه احداث نیروگاه‌های خورشیدی در سال گذشته هزار دلار برای هر کیلووات بوده که به ۷۰۰ دلار کاهش یافته است. همین کاهش هزینه باعث شده تا مناطق محروم به این بخش یک نگاه شغلی داشته باشند و سازمان‌های حمایتی نیز اقداماتی را در این زمینه انجام دادند.

وی به اقدام سازمان‌های حمایتی برای تولید برق پاک در منازل خانوارهای محروم اشاره کرد و گفت: سازمان‌های حمایتی از طریق تأمین مالی و اعطای تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت باعث شدند تا برخی خانوارهای نیازمند به این بخش نگاه اشتغالی داشته باشند.

محمد زاده تصریح کرد: برخی معتقدند دولت پنل‌های خورشیدی را رایگان در اختیار مردم بگذارد و تا زمانی که مبلغ آن تسویه نشده پول برق را پرداخت نکند که این یک تجربه ناموفق در کشور بود. در یک دوره وزارت نیرو این اقدام را انجام داد اما نتیجه خوبی صورت نگرفت که موجب تغییر قرارداد شد. روشی که اکنون اجرا می‌شود در همه دنیا اجرا شده و موفق بوده است. نرخی که اکنون دولت در نظر گرفته نزدیک به ۱۰ برابر نرخی است که خود به مشترکین ارائه می‌کند.

فرآیند اجرایی خرید تضمینی برق مولدهای تجدید پذیر

- مراجعه به شرکت‌های توزیع برق یا ثبت‌نام الکترونیکی در سایت سازمان انرژی‌های تجدید پذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- بررسی مدارک توسط شرکت‌های توزیع نیروی برق از نظر احراز شرایط مالکیت ساختمان، رعایت سقف ظرفیت انشعاب و عدم وجود قرارداد مشابه در آن انشعاب
- ارائه مجوز اولیه به متقاضی و انعقاد قرارداد خرید تضمینی برق بین شرکت توزیع نیروی برق و متقاضی برای احداث سامانه نیروگاهی (آغاز بازه زمانی ۲۰ ساله خرید تضمینی برق)
- انتخاب پیمانکار ذی‌صلاح و عقد قرارداد احداث نیروگاه توسط متقاضی
- پس از اتمام ساخت نیروگاه باید به شرکت توزیع نیروی برق برای نصب کنتور اطلاع داده شود تا بازدید نهایی و راه‌اندازی نیروگاه انجام شود.
- قرائت کنتور برق متقاضی در بازه زمانی دوماهه و صدور صورتحساب تولید برق
- پرداخت صورتحساب در وجه متقاضی توسط وزارت نیرو

نکات مهم برای نیروگاه‌های خانگی

- قرارداد خرید تضمینی برق ۲۰ ساله است.
- اگر در یک مجتمع آپارتمانی اعضای آن تصمیم بگیرند در پشت بام و یا مشاعات دیگر اقدام به نصب پنل خورشیدی کنند باید رضایت‌نامه محضری تنظیم کنند و یک نفر به عنوان نماینده آن معرفی شود. در غیر این صورت نصب پنل در آپارتمان‌ها انجام نمی‌شود. هزینه نصب هر کیلووات در گذشته پنج میلیون تومان بود که با توجه به افزایش سه برابری نرخ ارز به ۱۵ میلیون تومان افزایش یافته است. به طور معمول برای نیروگاه‌های خانگی ۵ کیلووات باید در نظر گرفته شود که مجموعاً ۷۵ میلیون تومان خواهد شد.
- بررسی‌ها نشان می‌دهد در گذشته کسانی که ۵ کیلووات پنل خورشیدی نصب کردند به صورت میانگین ماهانه ۸۵۰ هزار تا یک میلیون تومان درآمد داشتند که با توجه به نرخ‌های جدید ۳۰ درصد به این ارقام افزوده خواهد شد.
- اگر یک متقاضی پنل‌های خورشیدی خود را از تولیدکنندگان ایرانی تهیه کند ۳۰ درصد به رقم هزار و ۴۰ تومان اضافه خواهد شد که نرخ خرید تضمینی در این صورت هزار و ۳۵۲ خواهد بود. برق تولیدشده در حالی با نرخ ۱۰۴۰ تومان خرید تضمینی می‌شود که در همان زمان به صورت میانگین وزارت نیرو هر کیلووات ساعت برق را با نرخ ۱۲۰ تا ۱۳۰ تومان در اختیار مشترکین قرار می‌دهد.
- اگر یک متقاضی پنل خورشیدی در پشت بام خود نصب کرده باشد و پس از چند سال تصمیم بگیرد آن ساختمان را به فروش برساند قرارداد به خودی خود با تغییر نام مشترک در اداره توزیع برق به مشترک بعدی منتقل خواهد شد.
- یکی از مزایای تولید برق از طریق پنل‌های خورشیدی، کاهش آلاینده‌های زیست محیطی است.
- استفاده مردم از پنل‌های خورشیدی موجب افزایش تولید برق در کشور می‌شود که می‌تواند منجر به صادرات برق شود.

افزایش ۳۰ درصدی کم است

احمد حاتمی یزد، نایب رئیس شرکت تدبیر انرژی کامل (تاک) از تولیدکنندگان پنل‌های خورشیدی در این زمینه گفت: نرخی که دولت برای خرید تضمینی برق از بخش انرژی‌های تجدید پذیر در نظر گرفته بسیار پایین است و جذابیتی برای سرمایه‌گذار ندارد.

وی تاکید کرد: برای سرمایه‌گذار مهم است که در چه مدت سرمایه‌اش بازگشت داده می‌شود و به دلیل طولانی بودن بازگشت سرمایه، مردم ترجیح می‌دهند وارد بازارهای دیگر شوند.

حاتمی یزد با تاکید بر این‌که دولت باید نرخ خرید تضمینی برق پاک را افزایش دهد، افزود: برای این‌که سرمایه‌گذاران بیشتری به منظور تولید انرژی پاک وارد این حوزه شوند باید نرخ خرید تضمینی افزایش زیادی داشته باشد اما با شرایط فعلی سرمایه‌گذاران رغبت نمی‌کنند وارد حوزه تولید برق پاک شوند.

بی‌انگیزگی سرمایه‌گذاران

حمیدرضا پازوکی، کارشناس شرکت تارا مشاور از تولیدکنندگان پنل‌های خورشیدی هم تصریح کرد: وقتی نرخ سود بانکی از سرمایه‌گذاری در حوزه تولید برق پاک سود بیشتری دارد ورود به این حوزه از نظر اقتصادی غیر عقلایی است و غالباً سرمایه‌ها به سمتی هدایت می‌شود که سود بیشتری عایدشان شود. پازوکی ادامه داد: دوره بازگشت سرمایه طولانی باعث می‌شود سرمایه‌گذاران وارد این حوزه نشوند. وقتی نرخ ارز ۳۰۰ برابر افزایش پیدا کرده، افزایش ۳۰ درصدی نرخ خرید تضمینی برق پاک نمی‌تواند جذابیتی برای سرمایه‌گذاران داشته باشد.

وی با بیان این که تقاضا برای پنل خورشیدی سال گذشته و امسال کاهش چشمگیری داشته است گفت: تا سال ۹۶ فروش پنل‌های خورشیدی برای نیروگاه‌های خانگی زیاد بود اما در دو سال گذشته دو نیروگاه ۱۵ مگاواتی بیشتر اجرا نکردیم که این موضوع نشان از جذاب نبودن این بازار اقتصادی است.

راهکارهای افزایش جذابیت برای تولید برق خورشیدی:
-افزایش نرخ خرید تضمینی برق پاک به منظور کاهش بازگشت سرمایه
-تقسیط حداقل ۵۰ درصد از هزینه پنل‌های خورشیدی
-اعطای تسهیلات کم‌بهره برای خرید پنل‌های خورشیدی (به منظور جلوگیری از انحراف تسهیلات سند ملکی به عنوان وثیقه نزد بانک قرار گیرد)

کار پنل خورشیدی این است که صفحه‌های خورشیدی انرژی و نور خورشید را به انرژی الکتریکی تبدیل می‌کنند. صفحات خورشیدی، از ترکیبات نیمه‌هادی ساخته می‌شوند که وظیفه آن‌ها تبدیل انرژی نورانی خورشید به انرژی الکتریکی است

نبض اقتصاد

تحریم ۴ محصول فولادی توسط آمریکا بی‌تأثیر است

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اعلام این‌که در دهه گذشته واردات فولاد ۱۰ تا ۱۱ میلیون تن بوده که این رقم در حال حاضر به یك تا دو میلیون تن کاهش یافته، گفت: چهار ماده فولادی در تحریم‌های جدید ادعایی آمریکا اهمیت خاصی در بخش عمرانی ندارد.

سیدرسول خلیفه‌سلطانی در گفت‌وگو با تسنیم، درخصوص تحریم‌های جدید ادعایی آمریکا علیه بخش عمرانی کشور که در آن به تحریم چهار ماده فولادی اشاره شده است، اظهار کرد: این مواد به هیچ عنوان فلزات اصلی در بخش عمرانی کشور نبوده و تأثیرات خاصی را در این حوزه نخواهد داشت.

وی تصریح کرد: ما از صادرات ۵۰۰ هزار تنی فولاد به صادرات هشت میلیون تن رسیده‌ایم که این موضوع نشان از توانمندی تولیدکننده ایرانی برای تأمین بازار داخلی و خارجی دارد.

وزارت خارجه آمریکا روز پنجشنبه ۹ آبان ادعا کرد که تحریم‌های تازه‌ای بر بخش ساخت‌وساز یا عمرانی ایران اجرایی کرده است.

سؤال نماینده مجلس درباره ابهامات در قراردادهای رایتل

نماینده مردم قزوین از وزیر ارتباطات خواستار شد تا نقش یکی از افراد مجموعه اپراتور تلفن همراه رایتل را در قراردادهای کلان بیمه‌ای این شرکت مشخص کند.

به گزارش ایلنا، سیده حمیده زرآبادی در سؤالی از محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری خواستار شد تا نقش یك خانم را در مجموعه رایتل درخصوص قراردادهای کلان بیمه‌ای مشخص کند.

متن سؤال به شرح زیر است:

با توجه به انعقاد قراردادهای کلان بیمه‌ای توسط خانم ثنا اسدیان، نمایندگی کد ۲۳۲۳ بیمه ما (وابسته به بانك ملت) با شرکت رایتل و شرکت‌های حوزه ارتباطات پاسخ به سؤالات زیر به‌طور کامل و شفاف در اسرع وقت، لازم و ضروری است.

۱.آیا خانم ثنا اسدیان با جنابعالی ارتباط فامیلی دارد؟ در صورت پاسخ مثبت، نسبت دقیق ایشان را اعلام کنید.

۲.با توجه به فعالیت کوتاه‌مدت این نمایندگی، چگونه این خانم توانسته است انحصار تمام خدمات بیمه‌ای شرکت بزرگ و مهمی همچون رایتل را به دست آورد؟

۳ . شرح دقیق چگونگی روند واگذاری بیمه‌نامه‌ها به این نمایندگی تازه‌کار چیست؟ آیا در این خصوص مناقصه‌ای برگزار شده است؟

۴.دریافت کارمزدهای از چند صد میلیون ریالی تا بیش از یك میلیارد ریالی این نمایندگی در ماه از همان بدو تأسیس در حالی که نمایندگی‌های قدیمی صنعت بیمه درگیر دریافت کارمزد پایینی در این سال‌ها هستند در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات چگونه رخ داده است؟

۵ . بررسی فهرست کامل پرتفوی نمایندگی از ابتدا تاکنون و ارتباطات نامبرده با وزیر و مدیران ارشد وزارتخانه و سازمان‌های تابعه نشان از یك رانت بزرگ در کارمزد این نمایندگی دارد، در این خصوص به‌صورت دقیق و شفاف توضیح دهید.

۶.در بررسی سبد پرتفوی این نمایندگی نشان از وجود یك انحصار خاص در حوزه شرکت‌های زیرمجموعه بخش فناوری اطلاعات و آی تی است مانند رایتل، شاتل، آسیاتك، داتك، فرابرد داده‌های ایرانیان و ترانه سبز تهران، علت چنین اتفاقی چیست؟

۷.آیا تمرکز حضور در شرکت‌ها در پرتفوی این نمایندگی نشان از یك رانت سازمان یافته برای نامبرده نیست؟

۸ . نقش همسر خانم ثنا اسدیان (آقای نواب‌زاده) در انعقاد قراردادهای کلان بیمه‌ای با شرکت‌های حوزه‌ای با شرکت‌های حوزه آی تی چیست؟ نسبت نواب‌زاده با شما چیست؟ که در قامت مشاور بیمه‌ای مخابرات با حداقل سابقه در امر بیمه‌گری برای سرنوشت بیمه سازمان‌های بزرگی همچون مخابرات تصمیم‌گیری می‌کند؟